

Den effektive rentebelastningen øker som vi ser med antall renteterminer pr år.

Motsatt kan vi beregne den nominelle renten om effektiv rente og antall terminer er kjent.

$$\text{Nominell rente} = m \cdot \left((1 + r)^{\frac{1}{m}} - 1 \right)$$

m = antall rentebetalinger (terminer) pr. år

r = effektiv rente, uttrykt i desimaler

Lånets løpetid har som nevnt også betydning for den effektive renten. Faste gebyrer, provisjoner og andre kostnader betales som oftest på lånetidspunktet, og jo lengre periode disse kostnadene fordeles over, desto lavere blir den effektive renten. Faste gebyrer slår dessuten sterkere ut for mindre lån enn for større lån.

Det er for øvrig verdt å merke seg at det kan variere hvilke kostnader de forskjellige kredittinstitusjonene tar med i beregningen av den effektive renten. Derfor er det viktig å skaffe seg full oversikt over dette når lånetilbud skal sammenlignes.

6.4 Regn riktige rentedager!

I lånemarkedet benyttes det forskjellige beregningsmetoder for å beregne antall rentedager for de enkelte lånetyper. Valg av beregningsmetode vil virke inn på den effektive renten, slik at det er viktig å ha et korrekt sammenligningsgrunnlag for antall rentedager når forskjellige lånetilbud skal sammenlignes.

Denne oversikten viser hvilke metoder som benyttes for de forskjellige lånetypene:

Pt-lån, sertifikatlån: faktiske dager/365 (Disse betegnelsene brukes også: aktuelle/365, act/365, a/365)

Med denne metoden beregnes renten ut fra antall faktiske dager i renteperioden i forhold til et år på 365 dager.

Unntak: Faktiske dager regnes mot 366 dager i skuddår. Det har også betydning hvilket halvår det beregnes rente for. Et vårhalvår i ikke-skuddår er på 184 dager, mens et vanlig høsthalvår er på 181 dager.

NIBOR-lån, FRA, swaprenter-flytende: faktiske dager/360 (aktuelle/360, act/360, a/365)

Det faktiske antall dager pengene har vært utlånt regnes i forhold til et forenklet kalenderår på

360 dager. For å få et sammenligningsgrunnlag med renten på et pt-lån, som regnes ut fra 365 rentedager, må renten på disse lånene også regnes ut fra 365 rentedager.

Dette gjøres slik: Nominell rente x 365/360. Er den nominelle renten 5,0 % får vi følgende omregning: $5,0\% \times 365/360 = 5,07\%$.

Obligasjoner, fastrenter med bindingstid over ett år, swaprenter: 30/360, skrives ofte også som 360/360

Metoden er basert på en forenkling av kalenderen, slik at hver kalendermåned er på 30 dager og et år er på 360 dager. Den gir ingen forskjell i forhold til "faktiske dager/365" ved beregning av årlig effektiv rente, med unntak for skuddår.

Rentebytteavtaler

Som vi har sett ovenfor benyttes det forskjellige metoder for å beregne de faste og flytende renten i en rentebytteavtale (renteswap). Det faste elementet i rentebytteavtalen har standard 360/360 dager, mens det flytende elementet har faktiske dager/360 dager. Dette må det tas hensyn til når rentene i en rentebytteavtale skal sammenlignes.

Flere norske banker oppgir imidlertid også den faste renten i rentebytteavtalen i faktiske dager/360. Dette gjør at den oppgitte fastrenten fremstår som lavere enn fastrentene i Kommunalbanken, som bruker 360 dager/360 dager i fastrenteberegningen.

Det er viktig å være klar over at det her reelt ikke påløper lavere renteutgifter selv om den oppgitte rentesatsen i rentebytteavtalen er lavere. Når det opereres med faktiske dager/360 skal det betales rente for 365 dager, mens det bare skal betales for 360 dager når renten beregnes på 360 dager/360 dager-basis. Det må altså betales rente for fem rentedager mer i året ved førstnevnte beregningsmetode, som kompenseres ved en tilsvarende lavere rente.

For å kunne sammenligne lån med faktiske dager/360- basis og lån med 360dager/360 dager-basis, må det derfor foretas en omregning med brøken 365/360 som angitt nedenfor.

Rentekonvensjoner – en oversikt:

Omregning fra	Til	Formel
30/360	Faktiske dager/360	Rente * 360/365
Faktise dager/365	Faktiske dager/360	Rente * 360/365
Faktiske dager/360	30/360	Rente * 365/360
Faktiske dager/360	Faktiske dager/365	Rente * 365/360
Faktiske dager/365	30/360 eller omvendt	Omregning ikke nødvendig
Halvårlig rente	Årlig rente	$R = (1 + r/2)^2 - 1$
Årlig rente	Halvårlig rente	$R = 2*((1 + r)^{1/2} - 1)$